

VE-afkastmodeller:

Afkastmodellerne er tænkt som minimum "forventninger" overfor udviklerne af VE-anlæg. VE-afkastmodellerne kan kombineres.

Modellerbeskrivelser nr. 1-9:

Model 1:

Kompensationsordning og Grøn Pulje som nu.

Eksisterende værditabsordninger/ kompensationsordninger for de allernærmeste naboer.

<https://ens.dk/ansvarsomraader/stoette-til-vedvarende-energi/fremme-af-udbygning-med-vindmoeller>

<https://ens.dk/ansvarsomraader/stoette-til-vedvarende-energi/fremme-af-udbygning-med-vindmoeller-0>

<https://ens.dk/ansvarsomraader/stoette-til-vedvarende-energi/fremme-af-udbygning-med-vindmoeller-1>

Grøn Ordning/Grøn Pulje: Vind: Engangsbetaling på ca. 88.000 kr/MW) (Solceller: Engangsbetaling på ca. 30.000 kr/MW)) https://ens.dk/sites/ens.dk/files/Vindenergi/notat_om_groen_pulje.pdf

Grøn Pulje og kompensation til de allernærmeste naboer bør være et minimum. I de følgende modeller handler det ikke om kompensation, men om øget værdiskabelse og afkast.

Model 2:

Øre-modellen: (Modellen er kendt fra Shetlandsøerne, der fik løbende betaling for hver enhed ilandført olie og gas.) VE-anlægs ejer betaler x-antal øre per kWh VE-anlægget producerer gennem hele VE-anlæggets levetid. F.eks. udbetaling per år til *Fælleskassen*.

Det er billigere at producere VE på land frem for på havet. Der er for Danmark en samfundsøkonomisk gevinst/besparelse ved først at udnytte potentialet på land. Der er altså en besparelse per kWh ved at producere på land i forhold til ude på havet. Denne forskel kan være med til at betale x antal øre per produceret kWh. (For vindmøller måske op til 10 øre/kWh billigere på land end på havet.) Prisen per kWh skal forhandles på borgernes vegne og fastlægges, så høj som mulig.

Fordel: Der sikres et afkast til borgerne uden krav om køb af ejerandele. Borgerne skal ikke medinvestere og ikke have penge op af lommen. Der er afkast til alle uanset rig eller fattig. Pengene tildeles borgerne i kommunen og følger ikke som afkast af ejerandele, ejerandele der kan sælges til borgere uden for kommunen. Værdiskabelsen forbliver lokal.

Ulempe: Det kan måske opleves uansvarligt, at borgere modtager afkast uden at skulle investere egne penge i VE-anlægget.

Model 3:

Køberetsordning med 20 % genindføres. Ordningen var gældende frem til ca. primo 2018. I Ringkøbing-Skjern Kommune fungerede ordningen sådan, at alle borgere bosiddende inden for en radius af 4,5 km fra VE-anlæg, af projektere skulle tilbydes 20 % ejerandele, svarende til hver femte vindmølle, til kostpris. Blev ikke alle ejerandele solgt inden for 4,5 km, blev resten tilbudt øvrige bosiddende borgere i kommunen.

Fordel: Der er tale om konkret medejerskab. Borgere der har investeret og købt ejerandele har også mulighed for et afkast. Det kan være en god oplevelse at se møllen dreje og vide, at det giver penge på kontoen.

Ulempe: Kun borgere der har råd til at købe ejerandele får mulighed for afkast. Ejerandele kan sælges ud af kommunen, så der ikke er en direkte relation og oplevelse mellem andelejer og det synlige lokale VE-anlæg.

Model 4:

Samme model som model 3, men nu med køberetsordning på f.eks. 30%, 40% op til 49%.

Procenten holdes under 50%, idet VE-udviklere ventes at sige fra, hvis ikke de ejer mere end halvdelene af et VE-anlæg og dermed har fuld bestemmelse.

Fordel: VE-udviklers kompetencer er vigtige for at etablere et økonomisk bæredygtig VE-anlæg. Disse kompetencer er sjældent til stede lokalt og det kan give god mening at lokale borgere kan købe op til halvdelen af et VE-anlæg opført af professionelle forretningsudviklere.

Ulempe: Et krav om relativt højt borgermedejerskab kan afholde VE-udvikler fra at etablere VE-anlæg. Denne frygt har dog ikke vist sig reel i Tønder Kommune, der har fået god respons på 40% forventningskrav. VE-andele kan videresælges ud af kommunen, så der ikke længere er en oplevelse af sammenhæng mellem de opstillede VE-anlæg og lokal værdiskabelse.

Model 5: Tønder Kommune modellen: VE-udvikler tilbyder borgerne minimum 40% medejerskab til kostpris og indbetaler beløb til borgerfond og kommunefond. VE-udviklerne deltager i en slags budrunde og konkurrerer altså på at skabe mest mulig lokal værdi.

Fordel: Der kan opnås et relativt højt lokalt medejerskab til kostpris. VE-udviklers kompetencer er vigtige for at etablere et økonomisk bæredygtig VE-anlæg. Der kommer ekstra midler ind i både borgerfond og kommunefond.

Ulempe: Umiddelbart næsten ingen ulemper. Der kan være en diffus og ikke så let gennemskuelig forhandlingsrunde med de forskellige ansøgende VE-udviklere, samt en efterfølgende fordelingsopgave af midlerne i borgerfonden og kommunefonden.

Model 6:

BDO inspireret model A: VE-fællesskab. <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2021/1069> BEK nr. 1069 af 30/05/2021 §3

Kommunen er initiativtager og opretter sammen med borgere og små virksomheder et VE-fællesskab og sælger/giver el til kostpris til sig selv, altså til kommunen, til borgerne og til virksomhederne. VE-anlægget dimensioneres til at dække egetforbruget.

Fordel:

VE-fællesskabet kan sikre sig selv en fast pris på el. Er produktionskostprisen under markedsprisen opnås en besparelse.

Ejerskabet deles mellem kommunen selv, borgerne og de deltagende SMV'er, mens professionelle kan købes til at stå for at etablere VE-anlægget.

Fokus er på miljømæssige, økonomiske eller sociale fællesskabsfordele snarere end økonomisk fortjeneste.

Byrådets finansiering belaster ikke anlægsbudgettet. (skal afklares.)

Ulempe:

Produktionskostprisen kan ligge over markedsprisen på el, så der ikke opnås en besparelse.

Når der investeres medfølger mulighed for afkast, men også risiko for tab.

Byrådet skal finansiere sin del af VE-anlægget, evt. ved lån.

Model 7:

BDO inspireret model B: Borgerenergifælleskab. BEK nr. 1069 af 30/05/2021§4
<https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2021/1069>

Borgerne er initiativtagere og opretter et borgerenergifællesskab med åben deltagelse. Kommunen og små virksomheder kan eventuelt også deltage i borgerenergifællesskabet. Igen sælges el til medejerne til kostpris og elpris kan gøres fast. VE-anlægget dimensioneres til at dække egetforbruget.

Fordel:

VE-fællesskabet kan sikre sig selv en fast pris på el. Er produktionskostprisen under markedsprisen opnås en besparelse.

Borgerne ejer selv VE-anlægget, og kan eventuelt dele ejerskabet med kommunen og deltagende SMV'er, mens professionelle kan købes til at stå for at etablere VE-anlægget.

Fokus er på miljømæssige, økonomiske eller sociale fællesskabsfordele snarere end økonomisk fortjeneste.

Det vurderes at kommunen kan stille garanti for borgerne via kommunekredit. (Skal afklares.)

Fokus er på miljømæssige, økonomiske eller sociale fællesskabsfordele snarere end økonomisk fortjeneste.

Ulempe:

Produktionskostprisen kan ligge over markedsprisen på el, så der ikke opnås en besparelse.

Når der investeres medfølger mulighed for afkast, men også risiko for tab.

Hvis Byrådet stiller kommunegaranti til borgernes VE-anlæg kan der være en risiko for tab.

Model 8:

100 % lokalt borgerejet VE-fællesanlæg. Borgerne og eventuelt SMV'er køber professionel hjælp til etablering af VE-park, og ejer altså selv 100% VE-anlægget lokalt. Det kan sammenlignes med at bygge et hus til sig selv. Arkitekt, entreprenører og håndværkere udfører det arbejde de er gode til. Husejer betaler og ejer selv det færdige hus/VE-anlæg. VE-anlægget kan kombineres med lokalområdets fællesvarmeløsninger.

Eksempler på 100 % lokalt ejet VE-fællesskab: -De tre vindmøller i Hvide Sande. Senest i kombination med Hvide Sande Fjernvarme. -De 22 vindmøller i Nørhede-Hjortmose.

Fordel: Fællesejerskabet skaber lokal værdi og fremmer den lokale fællesforståelse og accept af VE-anlæg. Der er ikke "udefrakommende" som tjener penge på lokalområdets bekostning. Ansvar, risiko og afkast forbliver lokalt.

VE-anlægget kan eventuelt etableres, så det kan forsyne lokalområdets fællesvarmeløsninger med el til kostpris.

Ulempe:

Ansvar, risiko og afkast forbliver lokalt.

Model 9:

Vindmølleandele gives gratis til de nærmeste naboer/lokale.

Modellen er inspireret af energiparken Nørhede-Hjortmose.

Fordel: Det bidrager til accept af VE-anlægget. Og skaber lokal værdi.

Ulempe:

Fordelingen kan være vanskelig, og der vil altid være borgere, der lige bor lidt længere væk, og som ingen ting får.